

1.3.2007 - 7.3.2007

Příprava pedagogického projektu.....
1.3.2007 Učitelství listy str. 15 Studentské lístečky
Bc. Barbora Vaňková

Příprava pedagogického projektu **1.3.2007 Učitelství listy str. 15 Studentské lístečky** *Bc. Barbora Vaňková*

V tříletém studiu oboru učitelství pro mateřské školy bakalářského stupně je teoretické vzdělávání studenta uskutečňováno rozmanitými interaktivními způsoby výuky a je propojeno s různými typy pedagogické praxe.

Poprvé student vstupuje do prostředí mateřské školy a dostává se do kontaktu s budoucími kolegyněmi a s dítětem ve věku do vstupu do povinného vzdělávání v rámci souběžné praxe v předmětu pedagogika. Následně se stane součástí života v mateřské škole v průběhu své čtrnáctidenní souvislé hospitační praxe, a to v instituci pro preprimární vzdělávání, kterou si sám vybral. Tehdy je v první řadě jeho úkolem zorientovat se v prostředí mateřské školy. V rámci plnění úkolů, jež jsou námětem praxe, však všímavá studentka zpravidla postihuje a zaznamenává pedagogické problémy, které se vztahují jeho spolupráci s dítětem, k osobnosti dítěte, či k rovině vzájemných vztahů mezi dětmi a snaží se vystihovat jejich podstatu. A tak studentka na základě výsledků zpočátku neplánovaného, postupně však soustavného, cíleného, plánovitěho pozorování chování jednotlivých dětí v konkrétních situacích následně formulovala otázku, vystihující a pojmenovávající aktuální pedagogický problém v této skupině dětí, v daném čase a místě, a to zda: ...lze v dětech preprimárního věku podněcovat ekologické cítění k přírodě kolem nás a jakým způsobem? A zpracovala jeho myšlenkovou mapu. Ekologické cítění specifikovala jako to, co je v souladu s přirozenými životními podmínkami živočichů včetně člověka, co respektuje přírodní zákonitosti vztahující se k životnímu prostředí. Cílem studentky bylo diagnostikovaný pedagogický problém vyřešit, proto návrh jeho řešení studentka promítla do tvorby pedagogického projektu v dalším semestru studia pod vedením vysokoškolského pedagoga. Pro řešení pedagogického problému jako prostředku v širokém slova smyslu připravila zejména vycházky do přírody, a to ve smyslu metody, organizační i režimové formy; hry dítěte v přírodě a s přírodou; pozorování živé a neživé přírody dítětem, výtvarnou, hudební a pracovní činnost s dítětem s tematikou přírody. Do mapy pojmů studentka rovněž zpracovala pojmy, jimiž se zamýšlela v ohledu tématu zabývat a které chtěla dětem v rozdílné úrovni náročnosti zprostředkovat, osvětlit a jako s osvojené je v další součinnosti s dítětem následně využít.

Již v počátcích přípravy pedagogického projektu, při promýšlení námětu, tématu, jsou studentí/ky podporováni k tvorbě z časového hlediska projektů delších, vícesložkových, integrovaných a zasahujících do více oblastí RVP PV, v rámci nichž by bylo možno dětem nabídnout a zprostředkovat širší škálu zajímavých činností, které lze dále podle možností, okolností situačně doplňovat, strukturovat a podle aktuálních podmínek pozměňovat.

Studentka vytvořila projekt třítydenní. Diagnostikovaný pedagogický problém řešila s dětmi v jejich životním prostředí a okolí. Téma projektu studentka pojmenovala Můj přítel les, podtéma “Co se děje na pasece?”. Hlavní motivaci studentka shrnula do výroku “Pět oříšků pro veverku”. Obsahově projekt zasahoval do všech oblastí RVP PV a podle situace se vždy některé oblasti RVP PV na čas stávaly dominantními.

Hlavním záměrem připraveného vzdělávacího projektu pro studentku jako budoucí učitelku bylo dále si rozvinout postupně osvojované profesní kompetence ke spolupráci s dítětem podle RVP PV a prakticky si připravené vzdělávání s dětmi vyzkoušet. Ve vztahu k cílové skupině dětí (jako individualit) v předškolním věku se studentka pokusila podle reálných možností v daných podmínkách o uvádění dětí do problematiky ochrany a aktivit péče o životní prostředí, v tomto smyslu o směřování zájmu dítěte, o vytváření odpovědného přístupu ke všemu živému a rostoucímu, a to v situaci řešení pojmenovaného pedagogického problému.

Pro realizaci přichystala studentka pro děti vzdělávací nabídku v podobě tematicky zaměřených činností a promyslela svou účast a pomoc dětem v nich. Činnosti pro děti studentka vybírala a připravovala tak, aby postupně napomáhaly dítěti pochopit, jaké povinnosti má člověk v péči o životní prostředí ve smyslu uchování jeho čistoty. Jejich průběh se snažila pro děti připravit tak, aby mj. mohla dětem vysvětlit a přiblížit, proč třídíme odpad a co nejlépe se starým papírem, kdy a proč krmíme zvířata. Rámcově připravila aktuální využití předpokládaných situací, zaměření pozornosti dítěte k nabídce přírody, spolupráci s dítětem tak, aby si živočišné i rostlinné přírody počalo uvědoměle vážit a z širšího pohledu si vytvářelo životní postoje k přírodě. Příprava realizace projektu byla také v průběhu vedena záměrem vytvářet kladný vztah k ostatním dětem, vztah k rodičům a k lidem jako součásti přírody.

Ve shodě s tématem studentka projekt průběžně prokládala aktivizující motivací, hrami písňemi a básněmi s tematikou přírody. Účelně volila a vybírala ty pedagogické metody, jimiž by dítěti zprostředkovala obsah činnostním a přiměřeným způsobem a zamyslela se i nad výběrem a kvalitou materiálně didaktických prostředků. Pedagogický projekt studentka nazvala Touláme se přírodou s úsměvem a pohodou! Vybraný obsahový záměr a jeho předpokládaná činnostní realizace v připraveném pedagogickém projektu mohl nápomoci k řešení pedagogického problému.

Do studentovy pedagogické tvořivosti při projektování edukace s dítětem ve věku do nástupu do povinného vzdělávání se promítají zkušenosti nabyté v součinnostech s dítětem v různých typech pedagogické praxe. V průběhu přípravy projektu má student trvale možnost individuálních konzultací a kontaktů s pedagogy, psychology a předmětovými didaktiky. Cílem všech aktivit je u budoucích absolventů nastartovat komponenty profesních kompetencí, potřebných pro výkon jednotlivých rolí předškolního pedagoga pro oblast mateřských škol a školských zařízení, jež se profesionálně zabývají dítětem ve věku do 6-7 let.

V zájmu zvýšení efektivity výsledků uskutečňovaného pedagogického projektu se studentka rozhodla oslovit ke spolupráci i své kolegyně z MŠ, v níž projektovou praxi realizovala. Metodou individuálního, řízeného rozhovoru s učitelkami dětí zjišťovala, s čím již byly děti v ohledu ekologie a ochrany přírody seznámeny, a položila ochotně spolupracujícím učitelkám následující dotazy:

Pozorovala jste s dětmi živou přírodu v okolí mateřské školy?

Seznamovala jste již děti někdy s ochranou životního prostředí?

Jakými aktivitami jste dětem v rámci pobytu v MŠ tematiku ochrany životního prostředí přiblížila nebo znázornila?

Jaké pokusy ve spojení s přírodou si měly děti možnost vyzkoušet?

Vytvořila jste spolu s dětmi koutek živé či neživé přírody nebo nějaký jiný "ekologický koutek" přímo ve třídě a jak fungoval (funguje)?

S jakými zásadami, týkajícími se ochrany životního prostředí, jste děti obeznámila?

S připraveným pedagogickým projektem odcházejí studenti na projektovou pedagogickou praxi do instituce, v níž vykonávali hospitačně asistentskou praxi a v níž pedagogický problém diagnostikovali.

Učitelské listy 2006/2007, č. 7, str. 15,

O autorovi| Bc. Barbora Vaňková, absolventka prezenčního studia oboru Učitelství pro MŠ,
Radmila Burkovičová, Pdf Ostravské univerzity
